

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра української філології**

ЗАТВЕРЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 О. В. Когутюк

2023 року

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ та ЗАХИСТУ
КУРСОВОЇ, ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ**

**Підготовки – бакалаврів
Галузі знань – 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальності – 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Денної форми навчання**

Вінниця 2023

Методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту курсової, дипломної роботи для здобувачів освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

РОЗРОБНИК:

кандидат філологічних наук, старший викладач, завідувач кафедри української філології Скрипник Н. І.


РЕЦЕНЗЕНТИ:

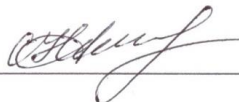
Павликівська Н. М. – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Лебедь Ю. Б. – кандидат філологічних наук, завідувач кафедри зарубіжної літератури та основ риторики Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Методичні рекомендації розглянуто і схвалено на засіданні кафедри української філології (Протокол №1 від 28 серпня 2023 року).

Методичні рекомендації затверджено на засіданні вченої ради філологічного факультету (Протокол №1 від 01 вересня 2023 року).

Завідувач кафедри української філології
кандидат філологічних наук _____  Н. І. Скрипник

Голова вченої ради
філологічного факультету _____  О. М. Коломієць

ЗМІСТ

Вступ	4
Загальна характеристика курсових і дипломних робіт	6
Організація виконання курсових і дипломних робіт	7
Етапи підготовки курсових і дипломних робіт	8
Вимоги до обсягу, структури й змісту курсових і дипломних робіт	9
Вимоги до оформлення науково-дослідної роботи	13
Захист і оцінювання курсових і дипломних робіт	15
Шкала оцінювання курсових і дипломних робіт	15
Додатки	20
<i>Додаток А.</i> Взірець заяви про дозвіл виконувати дипломну роботу	20
<i>Додаток Б.</i> Взірець індивідуального плану виконання курсової, дипломної роботи	21
<i>Додаток В.</i> Взірець оформлення титульної сторінки	22
<i>Додаток Г.</i> Структура курсової (дипломної) роботи	24
<i>Додаток Д.</i> Засоби текстового зв'язку в науково-дослідній роботі	25
<i>Додаток Е.</i> Взірець бібліографічного опису наукової літератури	26
Рекомендована література	29

ВСТУП

Освітні технології, запроваджені у закладах вищої освіти педагогічного спрямування, повинні забезпечувати не лише отримання майбутніми вчителями повноцінної якісної освіти та професійної компетентності в галузі лінгводидактики, але й потребу в постійному оволодінні новими знаннями через використання бібліотечних фондів і комп'ютерної техніки, міцні практичні навички в доборі необхідної науково-методичної літератури та її самостійному опрацюванні, уміння робити певні наукові висновки.

Провідну роль у становленні вчителя-словесника як дослідника відіграє написання курсових і дипломних робіт.

Освітньо-професійною програмою підготовки вчителів української мови і літератури першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань «Освіта/Педагогіка» предметної спеціальності 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)» передбачено виконання на 3-ому, 4-ому курсах написання курсових робіт, а на 4-ому – дипломних робіт.

У системі підготовки майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Коледжі навчальним планом передбачено виконання курсових робіт з сучасної української літературної мови, з історії української літератури, з історії зарубіжної літератури, а також із методики навчання української мови чи літератури, педагогіки, психології.

Їх **мета** – поглибити знання здобувачів освіти з актуальних проблем лінгводидактики, історії української літератури, оволодіти технологією наукових досліджень, розвинути навички самостійної пошукової роботи, уміння критично осмислювати наукові джерела, знаходити власні шляхи розв'язання методичних проблем, прищепити смак до наукового пошуку, підвищити наукову активність, розвивати творчі здібності, виявляти інтелектуальну ініціативу.

Основними **завданнями** як курсової, так і дипломної роботи є:

розвивати самостійне наукове мислення здобувачів;

удосконалювати навички знаходити необхідну науково-методичну літературу;

формувати вміння опрацьовувати й критично осмислювати теоретичний матеріал з досліджуваної проблеми: аналізувати його, зіставляти, узагальнювати й систематизувати;

виробляти вміння вивчати, узагальнювати й творчо використовувати досвід роботи вчителів;

оволодівати вміннями практично реалізувати досліджувану проблему в самостійно виконаних навчально-методичних розробках;

формувати такі дослідницькі *вміння*:

визначати актуальність теми, відповідність її сучасному стану педагогічної науки та перспективам розвитку й практичним завданням Нової української школи;

з'ясувати предмет та об'єкт дослідження;

чітко формулювати його мету та окреслювати завдання;

визначати дослідницькі методи;

розробляти систему завдань;

формулювати висновки й укладати практичні рекомендації;
удосконалювати навички наукового писемного мовлення;
розвивати риторичні вміння публічно захищати підготовлену роботу (логічно й послідовно здійснювати наукові повідомлення, аргументовано відповідати на запитання, переконливо обстоювати свою думку).

Відповідно до вимог, визначених у ОП спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти повинні здобути наступні **програмні компетентності**:

ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

Програмні результати навчання:

ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти.

ПК 4. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій в сучасному суспільстві.

ПК 6 Здатність володіти законами аналізу лінгвістичних одиниць, розуміти ієрархічний взаємозв'язок між ними.

РН8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 1. *Знає* сучасні філологічні засади навчання української мови та літератури; мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та світі.

ПРН 2. *Пояснює* особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні та світі в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; *порівнює* мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 9. *Використовує* закони аналізу лінгвістичних одиниць для моделювання подібних у стандартних і нестандартних мовленнєвих ситуаціях, *застосовує* різні

види аналізу мовних одиниць, визначає їх місце в тексті й мовленні, *розуміє* взаємозв'язок та ієрархію таких одиниць.

Пропоновані методичні рекомендації призначені допомогти майбутнім учителям української мови і літератури подолати труднощі в здійсненні науково-дослідної роботи, оволодіти технологією написання курсових і дипломних робіт. У них подаються вимоги та методичні рекомендації до структури, змісту, оформлення й захисту цих видів науково-дослідних праць, описані критерії їх оцінювання. Здобувачі повинні набути вмінь користуватися науковою, довідковою, методичною літературою, оволодіти навичками комп'ютерної обробки даних, методами інформаційного пошуку.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КУРСОВИХ І ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Курсова робота – це індивідуальна науково-дослідна робота, що передбачає закріплення, поглиблення й узагальнення знань з певної професійно орієнтованої дисципліни (окремих розділів або повного навчального курсу), розвиток дослідницьких навичок і вмінь здійснювати бібліографічний пошук, самостійно осмислювати конкретну методичну проблему та знаходити власні шляхи її розв'язання.

Науковці виділяють *реферативні (описові) й дослідницькі курсові роботи*.

Виконуючи роботи реферативного характеру, здобувачі здійснюють аналіз наукової літератури, що стосується обраної теми; коментують і зіставляють висловлювання різних учених щодо вирішення окремих питань; систематизують напрацювання науковців і вчителів-практиків з досліджуваної проблеми; чітко, логічно, грамотно викладають відповідний матеріал у письмовій формі; роблять теоретичні висновки та узагальнення.

Дослідницькі курсові роботи містять спостереження за роботою досвідчених учителів; опис методичних шляхів, прийомів; аналіз співпраці педагога та учнів під час вивчення конкретної теми; конспекти уроків різного типу, розробки позаурочних заходів, цілеспрямовано наповнені конкретним змістом, що зорієнтований на ефективне розв'язання досліджуваної проблеми; теоретико-практичні висновки й узагальнення, методичні поради й рекомендації тощо.

Успішно захищена здобувачем курсова робота може стати першоосновою подальшого дослідження виокремленої проблеми в ході виконання дипломного дослідження.

Дипломна робота – це наукове дослідження здобувача, яке виконується на завершальному етапі підготовки фахівця освітнього ступеня «бакалавр» (4-ий курс) і передбачає закріплення, систематизацію, розширення теоретичних знань з базових фахових навчальних дисциплін та практичних умінь і навичок їх застосування для вирішення конкретних наукових і практичних завдань; розвиток навичок самостійної пошукової роботи й оволодіння методикою наукового дослідження.

Цей вид наукового дослідження складніший від курсової роботи й, на відміну від неї, є необов'язковим: виконувати його мають право лише ті здобувачі, котрі виявили схильність до науково-дослідницької діяльності, дотримали всіх вимог ОП й склали заліково-екзаменаційні сесії на «відмінно» та «добре».

Дипломна робота може являти собою поглиблену розробку теми курсової роботи, а також служити основою для написання магістерського дослідження.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ І ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Орієнтовну тематику **курскових робіт** розробляють викладачі кафедри української філології і на початку навчального року доводять її до відома здобувачів.

Ознайомившись з темами наукових робіт, здобувач має можливість самостійно обрати одну з них або запропонувати власну з обґрунтуванням її актуальності.

Після здійснення розподілу досліджень кафедра затверджує за кожним здобувачем обрану ним тему, призначає наукового керівника, який систематично консультує здобувача, стежить за його діяльністю, рецензує виконану ним роботу й оцінює з урахуванням результатів захисту.

Захист курсових робіт здійснюється публічно за заздалегідь затвердженою програмою, яка чітко регламентує день, місце захисту, склад викладацько-студентського журі та критерії оцінювання.

Здобувач, який починає працювати над виконанням дипломної роботи, пише заяву на ім'я директора (зразок заяви подається в Додатку А).

Тему **дипломної роботи** науковий керівник пропонує сам, або випускник обирає її самостійно з обґрунтуванням доцільності розробки.

Теми всіх дипломних робіт, їх виконавців та наукових керівників затверджують на засіданні кафедри української філології, про що її завідувач пише службову записку декану філологічного факультету. Загальний список дипломників та тем їхніх наукових досліджень після погодження на засіданні навчально-методичної комісії філологічного факультету подається до навчальної частини коледжу та затверджується наказом директора.

Здобувач виконує курсову (дипломну) роботу за індивідуально отриманим від наукового керівника завданням та спільно складеним з ним календарним планом, які затверджує завідувач кафедри (зразок оформлення календарного плану подано в Додатку Б).

Науковий керівник ознайомлює здобувача з вимогами до написання дипломної роботи, регулярно консультує його, контролює своєчасне виконанням ним індивідуального плану, робить відгук-висновок про вже завершене дослідження та ознайомлює з ним членів ДЕК під час захисту результатів виконаного дослідження.

Здобувач звітує на засіданні кафедри про хід й стан написання наукового дослідження. Остаточний варіант дипломної роботи потрібно подати науковому керівнику за місяць, а голові ДЕК – за тиждень до початку державних екзаменів. Захист результатів виконаної здобувачем науково-дослідної роботи відбувається на засіданні Державної екзаменаційної комісії.

ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КУРСОВИХ І ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Послідовне виконання **курсвої роботи** передбачає:

- 1) ознайомлення здобувача з орієнтовною тематикою наукових досліджень;
- 2) визначення теми курсвої роботи;
- 3) відвідання групової консультації наукового керівника;
- 4) ґрунтовне опрацювання програмового матеріалу з обраної теми, який викладено в навчальних посібниках з української мови або літератури, і складання попереднього плану майбутньої роботи;
- 5) добір й опрацювання науково-методичних джерел з теми курсвої роботи, у тому числі чинних програм і підручників з української мови та української літератури;
- 6) вивчення досвіду роботи вчителів-практиків з досліджуваної проблеми, його аналіз й узагальнення;
- 7) написання чорнового варіанта роботи; подання його на перевірку науковому керівнику;
- 8) усунення недоліків, указаних науковим керівником; доопрацювання роботи;
- 9) подання її остаточного варіанта науковому керівнику за тиждень до захисту;
- 10) публічний захист.

Процес роботи над **дипломною роботою** містить такі етапи:

- 1) вибір і затвердження теми дослідження;
- 2) ознайомлення з вимогами до написання дипломної роботи й складання індивідуального календарного плану її написання із зазначенням усіх етапів та офіційних термінів їх виконання;
- 3) з'ясування об'єкта, предмета дослідження, його мети та завдань;
- 4) добір літератури, присвяченої темі дослідження, та її опрацювання; створення картотеки літератури;
- 5) складання плану дипломної роботи;
- 6) вивчення досвіду роботи вчителів шляхом відвідання уроків під час педагогічної практики та опрацювання конспектів уроків, надрукованих у методичних посібниках і фахових періодичних виданнях;
- 7) написання теоретичної частини дослідження; перевірка науковим керівником; усунення недоліків;
- 8) написання практичної частини дипломної роботи, перевірка науковим керівником; усунення недоліків;

- 9) оформлення вступу та висновків; перевірка науковим керівником; усунення зауважень, урахування порад керівника щодо вдосконалення роботи;
- 10) написання остаточного варіанта тексту;
- 11) подання роботи науковому керівнику для отримання відгуку-висновку (за місяць до початку державних екзаменів);
- 12) попередній захист дипломної роботи на засіданні кафедри; її висновок про готовність наукового дослідження до захисту перед державною екзаменаційною комісією;
- 13) рецензування та оформлення необхідної супровідної документації;
- 14) подання роботи голові ДЕК (за тиждень до державних іспитів) з необхідними супровідними матеріалами:
 - завданнями, виданими здобувачу на початку навчального року;
 - індивідуальним календарним планом виконання роботи;
 - довідкою про успішність здобувача;
 - відгуком наукового керівника дипломної роботи про якість її виконання;
 - висновком кафедри про допуск до захисту;
 - направленням голові ДЕК;
 - рецензіями (зовнішня та внутрішня).
- До цих обов'язкових матеріалів, дипломник може додати ксерокопії надрукованих ним статей чи методичних розробок з теми дослідження, а також програми наукових конференцій, у яких він брав участь;
- 15) захист на засіданні державної екзаменаційної комісії.

ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ, СТРУКТУРИ Й ЗМІСТУ КУРСОВИХ І ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Обсяг **курсової роботи** має становити **25-30 друкованих сторінок** (без урахування додатків), а **дипломної** – 70-80. **Обов'язковими структурними елементами** цих видів наукових досліджень є:

- 1) титульна сторінка;
- 2) зміст;
- 3) вступ;
- 4) основна частина;
- 5) висновки;
- б) список використаних джерел.

Крім того, і курсова, і дипломна роботи можуть містити додатки (у разі необхідності).

Основна частина курсової роботи зазвичай займає 18-20 сторінок, дипломної – 50-60, а вступ, висновки й список використаних джерел – відповідно по 2-3 та 3-4 сторінки.

На титульному аркуші мають бути зазначені такі відомості: найменування назви навчального закладу, факультету, кафедри, де виконувалася наукова робота;

назву дисципліни та тему; курс, номер групи, шифр і найменування спеціальності; прізвище, ім'я, по батькові автора дослідження; науковий ступінь, учене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника; оцінка; дата захисту; члени комісії; назва міста й рік виконання роботи (зразок оформлення титулок курсової й дипломної робіт подається в Додатках В, Г).

Зміст науково-дослідної роботи містить назви та номери початкових сторінок усіх її структурних елементів (зразок оформлення змісту курсової й дипломної робіт подається в Додатках В, Г).

У **вступі** курсової і дипломної роботи обґрунтовується *актуальність теми*, висвітлюється стан її розробленості в науковій літературі (короткий огляд джерел, присвячених розв'язанню проблеми), з'ясовуються питання, які потребують детального вивчення, окреслюються *об'єкт, предмет, мета, завдання та методи дослідження*, зазначається його *науково-теоретична основа, практична значущість, апробація* результатів дослідження, *публікації*, подається *структура роботи* та вказується її обсяг.

Обґрунтування актуальності теми передбачає розкриття її важливості в розв'язанні проблем, які відповідають потребам сучасної школи.

Висвітлення стану розробки теми вимагає узагальненої характеристики науково-методичної літератури, присвяченої досліджуваній проблемі: перерахування вчених і вчителів-практиків, які займалися її вивченням та втіленням результатів роботи в практику школи; опису досягнень кожного з них (повний огляд літератури й характеристику стану вивчення досліджуваної проблеми здійснюють у першому розділі). На основі загальної характеристики *з'ясовуються питання, які ще потребують детального вивчення*, тобто чекають свого розв'язання, а отже, і стануть предметом дослідження здобувача.

Об'єкт дослідження окреслює загальну сферу пошукової діяльності. **Предмет дослідження**, як правило, перебуває у межах об'єкта дослідження. Отже, **предмет дослідження** – це лише частина об'єкта, те конкретне, що виявляється в загальній сфері пошуку й безпосередньо перебуває в центрі уваги дослідника. Наприклад, предметом наукової розвідки може стати методика опрацювання того чи іншого мовного явища, літературного жанру чи художнього твору.

Мета роботи – це той кінцевий результат, якого прагне досягти дослідник у ході своєї науково-пошукової діяльності. Так, метою науково-дослідної роботи може стати обґрунтування нової системи засобів розв'язання певної методичної проблеми.

Мета реалізується шляхом послідовного розв'язання конкретних *завдань*. Найтипівішими серед них є такі:

- 1) з'ясувати суть певних теоретичних питань, що лежать в основі досліджуваної проблеми;
- 2) проаналізувати сучасний стан її вирішення в ЗЗСО;
- 3) виявити труднощі в її розв'язанні та їх причини;
- 4) визначити передумови (шляхи) ефективного вирішення проблеми;

5) розробити систему заходів (уроків, вправ, завдань) щодо забезпечення передумов успішної реалізації проблеми;

6) перевірити ефективність запропонованої системи на практиці;

7) укласти методичні рекомендації щодо практичного використання результатів дослідження тощо.

Теоретична основа дослідження – це ті джерела, з яких отримана інформація для написання науково-дослідної роботи.

Методи дослідження – це шляхи, способи розв'язання окреслених завдань. Для досягнення завдань науково-дослідної роботи з навчальних предметів можуть використовуватися такі методи:

1) теоретичні, зорієнтовані на синтез знань: аналіз психолого-педагогічної, лінгвістичної (літературознавчої) та навчально-методичної літератури з проблеми дослідження, навчальних програм, шкільних підручників і методичних посібників з української мови чи літератури; теоретичне осмислення досвіду роботи вчителів з означуваної проблеми;

2) емпіричні, пов'язані з накопиченням фактів: анкетування учителів і учнів; бесіди з ними; педагогічні спостереження; аналіз уроків, творчих робіт, усних і письмових відповідей учнів; моделювання уроків, системи вправ чи завдань, зорієнтованих на досягнення мети дослідження;

Відповідно до цих рівнів загальні методи пізнання умовно ділять на три групи: методи теоретичного дослідження; методи емпіричного дослідження; методи, що можуть бути застосовані на емпіричному і теоретичному рівнях.

Описуючи **теоретичне й практичне значення проведеного дослідження**, здобувач подає коротку інформацію про наукові положення, запропоновані ним особисто, звертає увагу на можливість використання запропонованих у дипломній роботі методичних розробок у освітньому процесі ЗЗСО, зокрема під час проведення уроків студентами-практикантами та вчителями-словесниками, на практичних заняттях з методики навчання української мови та літератури.

Апробація дослідження передбачає оприлюднення його основних результатів у виступах на засіданнях студентських проблемних груп чи наукових гуртків, наукових і науково-практичних конференціях, а також у публікаціях (це можуть бути статті, методичні розробки, добірки дидактичного матеріалу тощо).

Описуючи **структуру роботи**, слід назвати її основні елементи (вступ, розділи основної частини, висновки), зазначити загальний обсяг дослідження, кількість використаних джерел та поданих додатків.

Основна частина наукової роботи складається з теоретичної й практичної, що містять по 1-2 розділи. Кожен з розділів повинен охоплювати не менше 2-ох підрозділів у курсовій та 3-ох у дипломній роботі. Можливі також пункти й підпункти.

У **теоретичній частині** на основі огляду опрацьованих здобувачем наукових джерел розкриваються психологічні, педагогічні, мово- чи літературознавчі засади досліджуваної теми, поєднуються розрізнені знання з досліджуваної теми в цілісну систему. Особлива увага приділяється критичному аналізу стану її розробки в

методичній літературі, з'ясуванню невирішених питань та визначенню напрямів власних наукових пошуків.

У **практичній частині** приділяється увага вивченню практики розв'язання досліджуваної проблеми в школі, глибокому аналізу чинних шкільних програм і підручників; виявленню певних закономірностей та труднощів у їх реалізації; визначенню перспективи подальшого розвитку. Викладаються також результати власного дослідження: описуються виявлені найефективніші шляхи та найоптимальніші методи й прийоми досягнення поставлених цілей; визначаються типи вправ та послідовність їх виконання; вміщуються розробки науково-методичних матеріалів (фрагменти чи плани-конспекти окремих уроків і цілих циклів за певною темою, системи тренувальних вправ і завдань, сценарії позакласних заходів тощо); проєктуються та створюються необхідні ескізи наочних посібників.

У кінці кожного підрозділу та розділу формулюються **короткі висновки-узагальнення**, на яких формулюються висновки до всієї роботи.

Висновки являють собою лаконічний синтез інформації, накопиченої в основній частині роботи, і містять послідовний, чіткий, логічний виклад основних результатів проведеного дослідження.

Список використаних джерел повинен містити не менше 20 джерел у *курсовій* та 60 в *дипломній* роботі. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до ДСТУ 8302:2015 (Див. Додаток Е). Під час написання робіт обов'язковим є використання Законів України, Постанов і наказів МОНУ, інших нормативно-правових документів. Тому, добираючи матеріал, необхідно опрацювати всю нормативно-правову базу з теми роботи, при цьому використовуючи лише чинні документи з останніми змінами та доповненнями.

Посилання на застарілий нормативний матеріал є суттєвим недоліком наукової роботи. Нормативно-правові акти, що втратили чинність, можна використовувати лише для порівняльного аналізу досліджуваної проблеми.

У *Списку використаних джерел* подаються повні бібліографічні назви публікацій із зазначенням загальної кількості сторінок, а у статтях – перша і остання сторінки. Назви розміщуються за алфавітом – спочатку кириличні видання, потім видання латиною. Записи розташовують в алфавітному порядку за прізвищами авторів або перших слів назв творів, записаних без автора Авторів, які мають однакові прізвища записують в алфавітному порядку їхніх ініціалів. Праці одного автора записують за алфавітом перших букв назв його праць. Праці одного автора з однаковою назвою записують за хронологією.

Забороняється цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані російською мовою в будь-якій країні, а також джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та білорусі.

У роботі має бути використано 25-35 джерел. Не слід прагнути тільки до запозичення матеріалу. Без посилання на джерело або при дослівному списуванні без лапок текст є **плагіатом** (відповідно до статей 6, 16, 32, 69 Закону України «Про

вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України та Статуту коледжу). Обов'язковим є посилання на використані джерела згідно до чинних правил щодо запобігання академічного плагіату. У разі виявлення випадків плагіату робота не допускається до захисту.

Додатки – необов'язковий структурний компонент науково-дослідної роботи, який не входить до визначеного обсягу науково-дослідної роботи. Це можуть бути таблиці, схеми, діаграми, ілюстрації, система вправ, тести, алгоритми, методичні рекомендації, конспекти уроків, розробки виховних заходів, нових видів наочності, зразки планів, пам'яток, дитячі творчі роботи, фотографії, які ілюструють дослідницьку роботу та ін.

Додатки оформляють як продовження роботи, починаючи кожен з нової сторінки. Розміщувати додатки слід у порядку появи покликань на них у тексті. Укладаючи додатки, слід враховувати їх професійну цінність для використання дослідниками; визначити їх оптимальну величину (уникати занадто великого обсягу або обмеженої кількості). Для додатків можна не дотримуватися вимог щодо розміру шрифту та міжрядкового інтервалу.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Науково-дослідна робота друкується на комп'ютері з дотриманням таких вимог:

1. Текст набирають шрифтом Times Roman текстового редактора Word, розмір 14, з полуторним міжрядковим інтервалом і розміщують на одному боці стандартних аркушів формату А4 (210 x 297 мм).

2. Поля на аркуші: зліва – 3 мм, справа – 1,5 мм, знизу й зверху – по 20 мм. Абзац починається відступом 1,25 см.

3. Сторінки мають бути пронумеровані. Цифра на позначення сторінки розташовується в правому верхньому куті. До загальної нумерації включається й титулка, хоча номер на ній не ставиться.

4. Такі структурні компоненти роботи, як вступ, розділи основної частини, висновки, список використаних джерел, додатки, слід починати з нової сторінки. Їх назви розташовують посередині рядка й друкують великими літерами.

5. Назви підрозділів, пунктів і підпунктів пишуть малими буквами (крім першої) й друкують з абзацу.

6. Розділи основної частини, їх підрозділи, а в разі наявності пункти й підпункти нумеруються арабськими цифрами в межах кожного розділу, наприклад: 1.1.; 1.2.; 2.1.; 2.2.

7. Ілюстративний матеріал подається курсивом.

8. Посилання на використаний матеріал роблять у квадратних дужках, наприклад: [5, с. 25], де перша цифра – номер праці в списку використаних джерел, а друга – номер сторінки.

9. Додатки позначаються великими літерами українського алфавіту, наприклад: *Додаток А*; *Додаток Б* (при цьому букви Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь не використовуються).

Цей запис розташовують у правому верхньому куті. Нижче, посередині рядка, пишуть малими буквами напівжирним шрифтом його назву.

10. Таблиці, розташовують після тексту, де про них згадується. Їх позначають цифрами й нумерують окремо в межах кожного розділу двома арабськими цифрами: перша відповідає розділу, а друга – номеру таблиці, наприклад: друга таблиця першого розділу позначається *Таблиця 1.2*, а другого – *Таблиця 2.2*. Запис такого типу розташовують у правому куті над таблицею. Нижче, посередині, друкують малими літерами напівжирним шрифтом її назву.

11. Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми), як і таблиці, розміщують безпосередньо після тексту, де про них йдеться. Назву ілюстрації розташовують під нею. Назві передуює запис „*Рисунок*” і порядковий номер ілюстрації, що містить дві арабські цифри, розділені крапкою, наприклад: *Рисунок 1.2* (другий рисунок першого розділу).

12. Робота повинна бути добре вичитана її виконавцем і грамотно надрукована.

13. Перед тим, як здати виконане дослідження науковому керівнику, курсову або дипломну роботу складають у папку з файлами, а дипломну – переплітають у твердій обкладинці або прошнуровують.

Заголовки змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел і літератури, додатків, списків позначень та скорочень повинні бути розміщені по центру рядка і написані також великими літерами звичайним жирним шрифтом розміром 14 пунктів: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ...», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ».

ЗАХИСТ І ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ ТА ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Захист **курсової роботи** публічний. Він відбувається у встановлений дирекцією коледжу термін перед спеціально створеною викладацько-студентською комісією (4-5 осіб) та однокурсниками.

Процедура захисту передбачає:

- повідомлення здобувача про мету, завдання, структуру дослідження, його стислий зміст і висновки;
- відповіді виконавця роботи на питання, поставлені членами комісії та присутніми здобувачами;
- виступ наукового керівника про якість виконання дослідження із зазначенням кількості балів, нарахованих за затвердженими на засіданні кафедри кафедри критеріями (максимум – 90 балів);
- оцінювання комісією результату захисту курсової роботи (до 5 балів) та участі її автора в обговоренні наукових досліджень інших здобувачів (до 5 балів);
- оголошення загальної оцінки.

Критерії та норми оцінювання курсових робіт такі:

№ з/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за кожний критерій
1.	Відповідність структури курсової роботи вимогам, що ставляться до цього типу наукових досліджень (наявність плану, змістова наповненість вступу, теоретичного та одного чи двох практичних розділів, висновків, списку використаних джерел).	5
2.	Продуманість пунктів змісту роботи, їх логічний зв'язок і підпорядкованість розкриттю теми роботи.	5
3.	Правильність оформлення вступної частини роботи (характеристика стану досліджуваної проблеми, обґрунтування актуальності теми курсової роботи; формулювання її мети; окреслення об'єкта, предмета й завдань; визначення методів дослідження тощо).	5
4.	Глибина аналізу опрацьованої наукової літератури в теоретичній частині курсової роботи, вміння зіставляти, критично оцінювати й узагальнювати вже напрацьовані теоретичні положення.	25
5.	Якість підготовки практичних розробок методичного вирішення проблеми; рівень самостійності й творчого підходу.	20
6.	Чіткість і лаконічність висновків у кінці кожного розділу та всієї роботи в цілому.	5
7.	Аналіз основних концепцій досліджуваної проблеми; повнота змісту	5

	науково-дослідної роботи.	
8.	Дотримання вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи, наявність і оформлення посилань та списку використаних джерел.	5
9.	Дотримання орфографічних, пунктуаційних та мовленнєвих норм сучасної української мови в оформленні роботи.	5
10.	Своєчасність виконання й подачі курсової роботи науковому керівнику.	5
11.	<i>Апробація</i> : публікація в кафедральних, факультетських та коледжних збірниках наукових праць; участь у науково-практичних конференціях.	5
12.	Якість презентації роботи під час публічного захисту (вміння викласти основні положення, повнота відповідей на поставлені запитання).	5
13.	Участь в обговоренні курсових робіт, виконаних іншими здобувачами (питання, взаєморецензування).	5
Разом		100

Захист **дипломної роботи** проводиться на засіданні Державної екзаменаційної комісії.

Процедура захисту передбачає:

- виступ її автора (до 10 хвилин) про основні положення та результати проведеного ним дослідження (бажано із застосуванням демонстраційних плакатів чи слайдів, зміст яких ілюструє основні положення чи результати, які виносяться на захист);
- відповіді автора дипломної роботи на питання членів ДЕК та присутніх;
- виступ наукового керівника про діяльність здобувача під час написання дипломного дослідження та якість його виконання;
- оголошення головою комісії зовнішньої та внутрішньої рецензії на роботу чи виступ самого рецензента;
- відповіді випускника на зауваження рецензента (якщо вони є);
- прикінцеве слово автора дипломної роботи.

Оцінювання дипломних досліджень здійснюється за такими критеріями та нормами, затвердженими навчально-методичною комісією філологічного факультету:

№ з/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1.	<i>Правильність оформлення вступної частини роботи:</i> характеристика стану досліджуваної проблеми, обґрунтування актуальності обраної теми; формулювання її мети; окреслення	5

	завдань; визначення об'єкта й предмета дослідження; характеристика методів дослідження тощо.	
2.	<p>Якість виконання основної частини наукової роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • для робіт будь-якого спрямування – продуманість пунктів змісту роботи, їх логічний зв'язок і підпорядкованість розкриттю теми; система викладу: як розкрито в роботі питання, зазначені в змісті, у якому обсязі; ґрунтовний аналіз найновішої літератури з досліджуваної проблеми; рівень самостійності його виконання, уміння зіставляти, критично оцінювати та узагальнювати окремі теоретичні положення, добирати переконливі аргументи, висвітлюючи власну позицію; коректне використання результатів роботи інших дослідників; яскравість і точність аргументів та ілюстративного матеріалу; • для робіт методичного спрямування – кваліфікованість і самостійність у підготовці практичних розробок і методичних рекомендацій; повнота викладу; наявність елементів новизни: нові факти, що підтверджують відомі положення, або нове висвітлення вже відомих фактів, узагальнення й систематизація матеріалів у світлі поставленої в роботі наукової проблеми. 	45
3.	<i>Чіткість і лаконічність висновків</i> у кінці кожного розділу та всієї роботи в цілому; рівень їх узагальнення; відповідність поставленим завданням.	5
4.	<i>Дотримання вимог щодо композиції роботи, її мовностилістичного та технічного оформлення:</i> наявність усіх необхідних компонентів (змісту, вступу, кількох розділів, висновків, списку опрацьованої літератури, додатків (за потреби); пропорційність частин; повнота використання літератури; послідовність, логічність викладу, зв'язок окремих частин роботи; логічні переходи, що пов'язують окремі частини викладу; точне й правильне оформлення цитат, посилань на джерела; культура наукового мовлення автора, додержання орфографічних, пунктуаційних і стилістичних норм літературної мови; додержання правил оформлення бібліографії.	10
5.	<i>Апробація:</i> публікація в кафедральних, факультетських та коледжних збірниках наукових праць; участь у науково-практичних конференціях.	10
6.	<i>Апробація на всеукраїнському та міжнародному рівні:</i> публікація у збірниках інших вищих навчальних закладів, фахових виданнях; участь у всеукраїнській чи міжнародній науковій конференції.	5
7.	<i>Якість презентації роботи</i> під час прилюдного захисту: вміння стисло, послідовно, чітко викласти сутність і результати дослідження; вільне володіння матеріалом дослідження; здатність аргументовано й переконливо захищати викладені	20

	пропозиції; загальний рівень підготовки студента; володіння культурою презентації випускної роботи.	
Разом		100

Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

У процесі написання й оформлення курсово та дипломної роботи необхідно уникати **типових помилок**, наприклад:

1. Зміст роботи не відповідає плану дослідження або не розкриває тему повністю чи в її основній частині.

2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відображають реальну проблемну ситуацію.

3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою або сформульована абстрактно і не відображає специфіки об'єкта і предмета дослідження.

4. У курсовій чи дипломній роботі виявлено плагіат.

5. Не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 5-10 років) з теми дослідження.

6. Аналітичний огляд сучасних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відображає рівня досліджуваної проблеми.

7. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

8. У роботі немає покликань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал.

9. Бібліографічний опис літератури у списку використаних джерел наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту.

10. Як ілюстративний матеріал використано таблиці, діаграми, схеми, запозичені не з першоджерел, а з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті.

11. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, наявність великої кількості помилок.

Слід зауважити, що оцінка курсової чи дипломної роботи залежить від якості самої роботи (змісту та оформлення); своєчасності та правильності оформлення супровідних документів, від оцінки роботи науковим керівником та екзаменаторів; виступу перед ЕК та відповідей здобувача на запитання присутніх тощо.

Оцінку в балах (або за національною шкалою) за захист виставляє кожен член комісії, голова визначає середнє арифметичне цих балів щодо кожного здобувача.

Секретар ЕК робить відповідні записи на першій сторінці роботи, виставляє оцінку в балах та оцінку за національною шкалою.

Отриману здобувачем оцінку секретар ЕК заносить у протокол екзаменаційної комісії. При однаковій кількості голосів «за» і «проти» вирішальним є голос голови комісії.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок заяви про дозвіл виконувати дипломну роботу

коледж»

В.о директора
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний

Войцехівському К. Ф.
Рослої Ірини Віталіївни,
студентки, що здобуває СО „бакалавр”
галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»
спеціальності 014.01 «Середня освіта
(Українська мова і література)»
на філологічному факультеті

Заява

Прошу дозволити писати у 20..-20.. навчальному році дипломну роботу на тему „....” замість складання комплексного державного екзамену (*Сучасна українська літературна мова. Методика навчання української мови*) (*Історія української літератури. Методика навчання української літератури*).

Прошу призначити науковим керівником дипломної роботи кандидата філологічних (*педагогічних*) наук, доцента

Навчаюсь на „відмінно” (*на „відмінно” та „добре”; на „добре” та „відмінно”; на „добре”*).

Дата.....Підпис

Науковий керівник
Завідувач кафедри
української філології

доц. Яковенко Т. В.

к.ф.н. Скрипник Н. І.

Декан філологічного
факультету

к.п.н. Марценюк О. Г.

Зразок індивідуального плану виконання курсової чи дипломної роботи

№ з/п	Назви етапів виконання дипломної роботи	Терміни їх виконання	Примітка
1.	Вибір теми курсової, дипломної роботи, затвердження її на засіданні кафедри, призначення наукового керівника, складання індивідуального плану виконання наукового дослідження.	Вересень	
2.	Пошук необхідної літератури, її опрацювання, підготовка та узгодження з науковим керівником розширеного плану курсової, дипломної роботи.	Жовтень-листопад	
3.	Написання першого розділу роботи, його перевірка науковим керівником. Усунення зауважень.	Грудень-січень	
4.	Написання другого розділу роботи, його перевірка науковим керівником. Усунення зауважень.	Лютий	
5.	Написання вступу й висновків. Перевірка науковим керівником. Усунення зауважень.	Березень	
6.	Остаточне оформлення роботи.	Квітень	
7.	Подання роботи на рецензування, збір необхідних супровідних документів. Підготовка до захисту.	Травень	
8.	Публічний захист курсової, дипломної роботи на засіданні державної екзаменаційної комісії.	Травень Червень	

Взірець оформлення титульної сторінки

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Філологічний факультет
Кафедра української філології**

КУРСОВА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

з методики навчання української мови

**РЕДАГУВАННЯ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПИСЕМНОГО
МОВЛЕННЯ У 7 КЛАСІ**

студентки 3 курсу, 31-УМ (б) групи
спеціальності 014.01 «Середня освіта
(Українська мова і література)»

Кравчук Дарії Сергіївни

Науковий керівник: канд. філол. наук

Скрипник Надія Іванівна

Національна шкала – _____

Кількість балів – _____ Оцінка ECTS – _____

Члени комісії: _____

Вінниця – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	6
1. 1. Навчальне редагування в науковій літературі	6
1. 2. Формування вмінь та навичок здобувачів освіти редагувати текст	11
1. 3. Вимоги до мовлення. Вивчення граматичних помилок, порушення лексичних і стилістичних норм у тексті	15
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 7 КЛАСУ	25
2. 1. Аналіз чинних програм і підручників у аспекті досліджуваної проблеми	25
2. 2. Система завдань для вдосконалення писемного мовлення	33
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	43
ДОДАТКИ	48

Структура курсової чи дипломної роботи

1. **ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ** – містить бібліографічну інформацію, необхідну для пошуку документа.
2. **ЗМІСТ** – містить назви розділів, підрозділів, вказані сторінки.
3. **ВСТУП** – короткий опис курсової (дипломної) роботи в послідовності: актуальність проблеми, аналіз наукових джерел, об'єкт, предмет, мета, завдання, методи, апробація, структура дослідження (2-3 стор).
4. **ОСНОВНА ЧАСТИНА** – складається з розділів та підрозділів:
РОЗДІЛ 1. – теоретичний (ключові поняття теми, класифікація, історія);
РОЗДІЛ 2. – практичний (методика, аналіз практики, рекомендації тощо).
5. **ВИСНОВКИ** – наукові й практичні результати, отримані в роботі, що відповідають завданням, узагальнення (1-2 стор.).
6. **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ** – оформлені, відповідно Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015
7. **ДОДАТКИ** – інформаційні матеріали, що позначають у правому верхньому кутку:
 - нормативні документи;
 - схеми;
 - графіки;
 - таблиці;
 - ілюстрації;
 - методичні матеріали та ін.

Засоби текстового зв'язку в науково-дослідній роботі

Мовленнєва функція	Мовні засоби
Послідовність викладу	По-перше, по-друге, по-третє; з одного боку, з іншого боку; насамперед, наостанку; передусім; почнемо з того, що...; спочатку; також; тепер; далі; водночас; після того як...; нарешті; на закінчення
Ступінь вірогідності повідомлення	Очевидно; безумовно; без сумніву; безперечно; напевне; певно; певна річ; звичайно; (як) відомо; мабуть.
Послідовність у часі	Спочатку, потім, тепер; насамперед; перш ніж; після того як...; одночасно; наприкінці.
Причина й наслідок, умова й наслідок	Якщо..., то...; оскільки; тому; (а) відтак; позаяк; таким чином; унаслідок; завдяки тому, що...; у зв'язку з тим, що...; через те, що...; у результаті; це пов'язано з...; отже; зважаючи на те, що...; з огляду на те, що...; з огляду на викладене вище; зважаючи на вище сказане; це спричинюється тим, що...; це залежить від того, що...
Зіставлення, протиставлення	Так само, як і...; як..., так і...; (а) проте; але; навпаки; у той самий час; однак; утім.
Доповнення, уточнення	Водночас; зокрема; крім того; щоправда; наприклад; як-от; разом з тим; точніше; зауважимо.
Узагальнення, висновок	Отже; таким чином; відтак; узагальнюючи сказане...; з розглянутого можна зробити такі висновки...; зважаючи на викладене вище...; звідси висновок; підсумовуючи.
Ілюстрація до сказаного	Наприклад; так; проілюструємо це на...; кілька прикладів; опишемо кілька випадків, коли...
Перехід до нової думки	Розглянемо...; перейдемо до...; ще один приклад.
Цитування	К. писав (пише): „...” Як твердив ще К., „...” Як підкреслює К., „...” Згідно з К., „...” Згідно з уявленнями К., „...” За словами К., „...” На думку К., „...” К. гадає, що „...” Як (справедливо) зазначив К., „...” К. вважає, що „...” К. зазначив з цього приводу, що „...” К. так характеризує...: „...” „...”, – зазначає К., – „...” „...”, – читаємо у К., – „...” „...”, – резюмує К., – „...” Можна навести такі слова видатного педагога: „...” Причину такої ситуації К. бачить у тому, що „...” К., проте, відстоює іншу точку зору, згідно з якою „...”
Переказ чужої думки	К вважав (стверджував), що... К. гадав, що...

	<p>К. вказує на...</p> <p>Автор наголошує на...</p> <p>К. виділяє (зазначає, гадає, підкреслює, пропонує, рекомендує, розрізняє, стверджує, вважає), що...</p> <p>За К., ... На думку К., ...</p> <p>З точки зору К., ...</p> <p>Згідно з К., ...</p> <p>К. вбачає головну причину... в...</p> <p>К. дійшов висновку, що...</p> <p>К. зазначав (зазначає) з цього приводу, що...</p>
--	--

Додаток Е

Зразки бібліографічного опису різних видів наукової літератури за ДСТУ 8302:2015

Законодавчі та нормативні документи

Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2016. 82 с.

Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. Освіта. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2–4.

Закон України «Про освіту»: чинне законодавство станом на 05 червня 2018 року: Офіц. текст. Київ : Алерта, 2018. 120 с.

Книги

Однотомні видання

Один автор Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті -1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Момот Т. Л. Пальчиками граємо – мову розвиваємо : Бібліотека логопедапрактика. Тернопіль : Навч. кн. : Богдан, 2018. 24 с.

Два і більше авторів

Кравченко Г. Ю., Сіліна Г. О. Інклюзивна освіта в ДНЗ. Харків : Ранок, 2018. 176 с.

Дмитренко К. А., Коновалова М. В., Семиволос О. П., Бекетова С. В. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності: метод. посіб. Харків : ВГ «Основа», 2018. 119 с.

Без автора

Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2 т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с.

Цивільний захист у ДНЗ / упоряд. : Л. А. Швайка. Харків : Вид. група «Основа», 2018. 159 с.

Збірники

Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.

Волинь – край козацький: наук. зб.: матеріали наук.-практ. конф. з пед. краєзнавства (м. Луцьк – смт Торчин – смт Рокині, 25 жовтня 2018 р.) / ред. кол.: Г. Бондаренко, О. Дем'янюк, П. Олешко. Луцьк : ВІППО, 2018. 152 с.

Матеріали конференцій, з'їздів, тези доповідей

Предметна компетентність із фізики учня Нової української школи Неперервна освіта в модусах минулого, теперішнього майбутнього: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Луцьк, 24–26 травня) / уклад. В. О. Савош. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 236 с.

Збірник матеріалів обласної науково-практичної конференції «Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського в освітньому просторі Волині» – до 100-річчя від дня народження / упоряд. А. М. Луцюк. Луцьк : ВІППО, 2018. 172 с.

Багатотомні видання

Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ : Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.

Каталоги

Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року. Київ : Академперіодика, 2009. 444 с.

Автореферати дисертацій

Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

Дисертації

Дикий О. Ю. Методика навчання військово-прикладного семиборства старшокласників у позаурочній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я). Луцьк, 2018. 232 с.

Стандарти

ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.

ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с.

Рецензії

Касьянов Г. Глобальна еволюція людства: культурноцивілізаційний вимір. Вісн. Книжк. палати. 2001. № 12. С. 14–15. Рец. на кн.: Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XX ст.): монографія: у 2 т. Харків, 2001. Т. 1. 520 с.; т. 2 . 400 с.

Частина видання

Стаття із журналу, збірника, розділ книги

Луцюк А. М. Новаторська педагогіка В. О. Сухомлинського і Нова українська школа: дослідницька робота вчителя. *Пед. пошук*. 2018. № 3 (99). С. 20–23.

Остапівська Т. П., Остапівський І. Є. Розвиток самоменеджменту у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. *Наук. вісн. СНУ ім. Лесі Українки*. Сер. Пед. науки. 2018. № 2. С. 18–24.

Єндрущук С. М., Никитюк Л. М., Муляр О. П. Підвищення фахового рівня вчителів початкових класів області в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». *Пед. пошук*. 2018. № 4. С. 38–48.

Незалежно від кількості авторів у позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури)

Яцків Я. С., Радченко А. І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. *Вісн. НАН України*. 2012. № 6. С. 62–67.

Незалежно від кількості авторів у підрядковому бібліографічному посиланні (посторінкових примітках) за умови, що в основному тексті на цій сторінці написано:

«У статті Я. С. Яцківа, А. І. Радченко «Про ефективність видання наукових журналів в Україні» опис можна подати в такому вигляді (п. 4.9 вказаного стандарту): *Вісн. НАН України*. 2012. № 6. С. 62–67.

Електронні ресурси віддаленого доступу

Опис ресурсу загалом

Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: <http://www.nas.gov.ua/publications> (дата звернення: 19.03.2014).

Опис частини електронного ресурсу в позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури)

Кот Н. Він учнів вчив у фізиці літати... *Пед. роздуми* : електронна газ. 2018. № 39. С. 3–4. URL: <http://vippp.org.ua/newspaper.php?id=51>

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформатики (м. Луцьк) 2018-2019 н. р. URL: http://nvk26.lutsk.ua/cgi-bin/newclient?contest_id=68

Рекомендована література

1. Гуревич Р. С., Сидоренко В. Д., Кадемія М. Ю. Як підготувати і захистити дипломну роботу? (для студентів педагогічних вищих навчальних закладів денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр – спеціаліст – магістр»). Вінниця : ТОВ «Планер», 2010. 80 с.

2. Збірник основних нормативних актів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів / За ред. М. І. Панова. Харків : Гриф, 2003. 336 с.

3. Курсова робота з сучасної української мови та методики викладання української мови. Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітніх програм «Українська мова і література. Зарубіжна література», «Українська мова і література. Англійська мова і література» / Уклад: А. І. Вегеш, О. В. Лавер, І. Я. Філак; Відп. за випуск Н. Ф. Венжинович. Ужгород, 2023. 41 с.

4. Мацкевіч Ю. Р., Соловійова Т. Г., Заверико Н. В. Вимоги до написання курсових робіт : методичні рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Спеціальна освіта» освітньо-професійної програми «Логопедія». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 94 с.

5. Методичні рекомендації для організації і проведення самостійної науково-дослідної роботи студентів I курсу / Уклад.: А. П. Стадниченко, Я. Р. Оксентюк, Ю. Ю. Чайка. Житомир : Видво ЖДУ, 2016. 42 с.

6. Методичні рекомендації до написання курсових робіт за спеціальністю Спеціальна освіта / уклад. Г. М. Хворова, К. П. Гавриловська, Л. О. Котлова, А. В. Шаюк, Н. М. Шикирава. Житомир : ЖДУ імені Івана Франка, 2022. 43 с.

7. Методичні рекомендації до написання курсової роботи зі спеціальних методик навчання і виховання для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 016 «Спеціальна освіта» / Укл. В. Коваленко, Н. Науменко, Н. Сінопальнікова, А. Галій. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2023. 42 с.

8. Методичні рекомендації щодо оформлення бібліографічного оформлення списків літератури відповідно до вимог ДСТУ 8302 : 2015 / авт.-упоряд. Р. О. Дзумедзей, І. Я. Стрихар, Н. Г. Мазур. Івано-Франківськ, 2017. 7 с.

9. Методичні рекомендації до написання курсової роботи з дисципліни «Історія української літератури» для студентів за напрямом підготовки (спеціальністю) 035 Філологія 035.01 Українська мова і література / уклад. Залевська О. М. Івано-Франківськ, 2019. 18 с.

10. Наукова робота в педагогічному вузі: Методичні поради до виконання курсових робіт студентами денної та заочної форм навчання факультету української мови та літератури / Упоряд. Г. Й. Давиденко, О. М. Семеног. Глухів : РВВ ГДП, 2000. 52 с.

11. Павликівська Н., Павлушенко О. Методичні рекомендації до написання курсових робіт з української мови. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю, 2019. 36 с.

12. Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у творах працівників та здобувачів освіти Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» (https://vgpk.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennia-pro-zarobhannia-plahatu.pdf_.pdf).

13. Положення про курсові роботи у Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» (<https://vgpk.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/12.-Polozhennia-pro-kursovi-roboty-.pdf>).

14. Положення про науково-дослідну роботу здобувачів освіти (<https://vgpk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/KZVO-VHPK-Polozhennia-pro-NDR-st-v-1.pdf>).

15. Пріма Р. М., Десятник К. В. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт з педагогіки підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою Початкова освіта. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2023. 46 с.

16. Сидорчук Н.Г. До питання про організацію науково-дослідної роботи студентів педагогічних навчальних закладів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. у 2-х част. Ч.- 2. / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. Київ-Вінниця : ДОВ Вінниця, 2002. 531 с., С. 408–413.